

Presentació del Recinte Modernista de Sant Pau

SANT
PAU
Recinte
Modernista

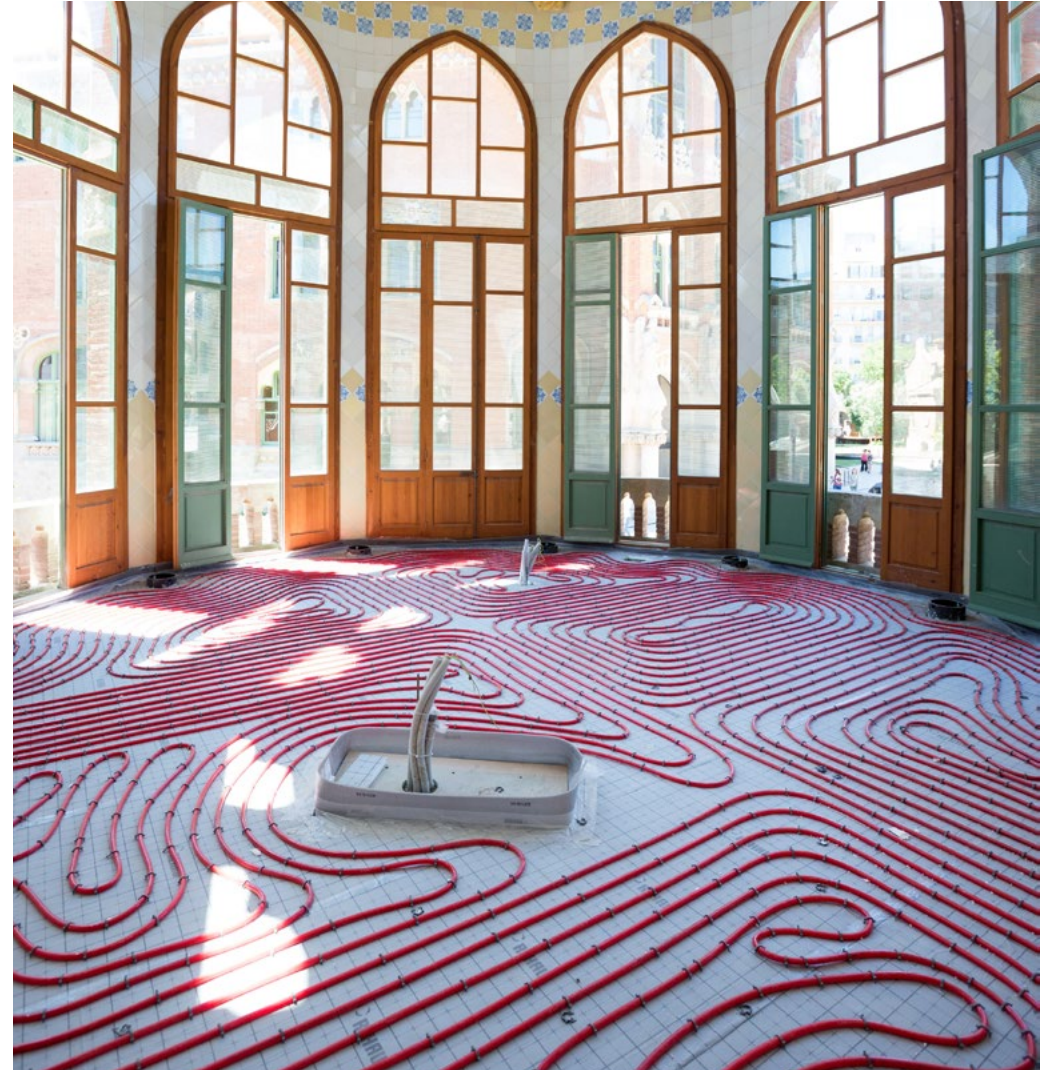
Sant Pau

Recinte Modernista, Un espai patrimonial sostenible.

Després d'acollir durant un segle les instal·lacions de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, el 2009, amb el trasllat de l'activitat sanitària al nou hospital, un ambiciós procés de rehabilitació ha permès recuperar el valor patrimonial i artístic del Recinte Modernista de Sant Pau, obra de l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner.

El conjunt històric de l'antic Hospital de la Santa Creu i Sant Pau va ser declarat Patrimoni Mundial per la UNESCO el 1997 per la seva singularitat arquitectònica i la seva bellesa artística. Concebut com una ciutat-jardí, el Recinte va ser construït entre 1902 i 1923 i consta de 12 pavellons modernistes, 1 km de túnels subterranis que connecten entre si els pavellons i jardins amb 40 espècies d'arbres diferents.

Gràcies a la rehabilitació, el Recinte Modernista s'ha convertit en un nou espai de referència de la ciutat de Barcelona, on conviuen la història i la innovació. A més de la seva vocació per divulgar la riquesa artística i patrimonial, Sant Pau acull diverses institucions capdavanteres en els àmbits de la sostenibilitat, la salut i l'educació, entre d'altres.

De la Santa Creu a Sant Pau

La història de l'Hospital es remunta al 1401, quan s'unifiquen els sis hospitals existents a Barcelona en un de sol i neix l'Hospital de la Santa Creu, situat a l'edifici del Raval que ara ocupa la Biblioteca Nacional de Catalunya. A finals del segle XIX la situació és de col·lapse, les instal·lacions han quedat obsoletes i és necessària la construcció d'un nou hospital.

Paral·lelament, el 1896 mor a París el banquer català Pau Gil. En el seu testament deixa escrit que la meitat del seu patrimoni es destinarà a la construcció d'un hospital civil a Barcelona dedicat a Sant Pau.

Després de diverses negociacions, els administradors de la Santa Creu (la Molt Il·lustre Administració, MIA) i els marmessors de Pau Gil arriben a un acord per a la construcció de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau als terrenys compresos actualment entre la Ronda Guinardó i Sant Antoni Maria Claret i entre el carrer Cartagena i el de Sant Quintí, en total una superfície equivalent a 9 illes de l'Eixample.

- [Més informació sobre el llegat de Pau Gil i les negociacions amb la MIA al bloc de l'Arxiu Històric de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau](#)

Un hospital capdavanter

L'encarregat del projecte és l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner, figura cabdal del modernisme català i autor d'obres emblemàtiques com són el Palau de la Música, la casa Fuster o la casa Lleó-Morera.

En el seu testament, Pau Gil deixa escrit que el nou hospital s'ha de construir a imatge dels hospitals més avançats d'Europa. És per això que Domènech viatjarà per França i Suïssa per conèixer l'arquitectura sanitària més avançada, influïda per les corrents higienistes imperants a principis del segle XX.

El resultat és un projecte format per 48 pavellons independents (no tots es van construir) connectats entre si per una trama de túnels subterranis per a la canalització de serveis i l'abastiment d'aliments i medicines.

L'hospital modernista de la Santa Creu i Sant Pau era, igual que el de l'antiga seu del Raval, un hospital per a pobres i Domènech ideà la seva construcció amb una màxima: el benestar dels pacients. Cal situar-se a l'època i pensar que es passava d'unest instal·lacions gòtiques al bell mig de la ciutat de Barcelona, atapeïda i sobresaturada, a unest instal·lacions que aleshores estaven allunyades de la ciutat i envoltades de camps.

La il·luminació natural, la bona ventilació i la decoració de les estances van fer de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau un espai únic al món, un nou model hospitalari que introduïa la importància de l'espai obert i la insolació en el tractament dels pacients.

Lluís Domènech i Montaner, l'arquitecte total

Lluís Domènech i Montaner neix a Barcelona el 27 de desembre de 1849 en una família il·lustrada i acomodada. El seu pare, Pere Domènech i Saló, és un enquadernador de prestigi i la seva mare, Maria Montaner i Vila, la filla d'una antiga casa pairal de Canet de Mar, població on l'arquitecte va estar molt arrelat.

Just acabats els estudis d'arquitectura a l'Escola de Madrid mor el seu pare, i el 1873 torna a Barcelona per ajudar a la família a l'empresa familiar d'enquadernació.

El 1875 ingressa com a professor interí a l'Escola d'Arquitectura de Barcelona, a la que estarà vinculat fins el 1920.

La seva dedicació a l'ofici d'arquitecte, que s'allarga durant 50 anys, la compagina amb la seva participació a la vida social i cultural i, a la vegada, en política.

Els últims anys de vida, malalt de càncer d'estómac i desenganyat de la política i d'alguns companys de professió, delega molta de la seva activitat professional en el seu fill Pere Domènech i Roura, qui acaba les obres de l'hospital modernista quan Lluís Domènech i Montaner mor al 1923, i en el seu gendre Francesc Guàrdia i Vidal, i es dedica als seus estudis històrics i, sobretot, d'heràldica. La producció arquitectònica de Domènech abasta des de projectes urbans fins a grans conjunts monumentals i encàrrecs de petita escala. El treball al seu estudi es realitza amb la col·laboració d'un grup consolidat de tècnics, artesans i industrials, que actuen com a fil conductor dels seus treballs a la recerca de l'obra d'art total. La catedràtica d'Història de l'Art Mireia Freixa destaca de l'obra de Domènech la integració que assumeixen totes les arts decoratives amb les arts de la construcció.

L'antic Hospital de la Santa Creu i Sant Pau en el Modernisme català

Domènech i Montaner va ser un dels grans impulsors del Modernisme a Catalunya i l'antic Hospital de la Santa Creu i Sant Pau és la seva obra cabdal.

El Modernisme és una corrent artística que neix a Europa a finals del segle XIX i que a cada país té singularitats diferents. A Catalunya fou un moviment politicocultural que perseguia desenvolupar, alhora, una cultura moderna, cosmopolita i nacional.

Aquest moviment destaca per la qualitat de la arquitectura que esdevé una obra d'art total, amb un gran desplegament de les arts aplicades i decoratives, ceràmica, vitrall, forja, mobiliari, paviment hidràulic, entre d'altres. Es recuperen les antigues artesanies que conviuen amb materials produïts en indústries modernes. S'incorporen, així mateix, les noves tècniques constructives i materials innovadors com el ferro colat que també s'empraven al costat de sistemes tradicionals, com la volta de maó de pla. L'estètica és tan important com la funcionalitat.

